

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

Hierbij enkele opmerkingen naar aanleiding van recente gebeurtenissen.

CONNECTIVITEIT

Ten eerste zie ik ontwikkelingen aan het front van de connectiviteit tussen de eilanden. Recent – 19 augustus jl – schrijft staatssecretaris Knops hierover een voortgangsbericht aan de Tweede Kamer. Hoewel ik in het algemeen elke positieve ontwikkeling ten aanzien van de connectiviteit in het Caribisch deel van het Koninkrijk toejuich, wil ik de kanttekening die ik in mijn [brief aan u van 8 maart 2019](#) heb gemaakt graag nog eens bij u over het voetlicht brengen.

Die kanttekening betreft de afbakening die door de expertgroep is gemaakt bij de nadere analyse van de verschillende luchtverbindingen (zie blz 11 van het SEO-rapport: "Afbakening"). Juist de onderlinge verbindingen tussen Bonaire, Saba en Sint Eustatius blijven buiten de aandacht van het [SEO-rapport](#), terwijl er volgens mij goede argumenten bestaan om juist ook deze verbindingen mee te nemen in de beschouwing. Ik noem ze hier kort nog eens:

1. De bestuurlijke constructie Caribisch Nederland kent drie eilanden waarbij een bestuurlijk zwaartepunt op Bonaire is neergelegd. Gemakkelijk beschikbaar transport tussen de drie eilanden lijkt me gewenst, zo niet noodzakelijk.
2. Wanneer de zorgcontracten met Colombia worden afgebouwd ten faveure van zorgcontracten met zorgleveranciers op de Benedenwindse eilanden (met veelal Nederlands sprekende behandelaars) kan enerzijds een efficiëncyslag gemaakt worden in het zorgdomein (budget ZVK!) en anderzijds een betere bezetting van de vluchten tussen de Boven- en de Benedenwindse eilanden (meer in het bijzonder Saba/Sint Eustatius resp. Bonaire) worden bereikt.

Mijn brief van 8 maart jl. rondt dan ook af met de overweging aan u om de aanbeveling uit het rapport "Connectiviteit Caribische deel van het Koninkrijk" te onderschrijven en een structureel publiek (vlieg)transport functie naar het model van de PSO (Public Service Obligation) in te doen richten tussen de drie eilanden van Caribisch Nederland.

Noot: De website [Bonaire.nu](#) publiceert op 23 augustus 2019 een kritisch getint artikel over dit onderwerp. Een deel van de kritiek ("wie zijn eigenlijk de leden van de expertgroep") kan gemakkelijk worden ontzenuwd. Pagina 10 van het SEO-rapport noemt ze immers allen bij naam. Een ander deel van de kritiek betreft de werkwijze van de expertgroep. Geen van de betrokken partijen lijkt te zijn gehoord. Tja, die kritiek wordt natuurlijk door mij van harte ondersteund!

TRANSPARANTIE VAN BESTUUR

Op zowel de site [Bonaire.nu](#) als [Koninkrijksrelaties.nl](#) wordt 18 resp. 19 augustus 2019 het initiatief gemeld dat het bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire de informatievoorziening aan de Eilandsraad (en daarmee het publiek) wil intensiveren. Daartoe is de zgn. "raadsinformatiebrief" (RIB) ontwikkeld.

Een dergelijk initiatief wordt door mij van harte toegejuicht maar het bestuur van het Openbaar Lichaam Sint Eustatius lijkt nog lang niet zover. Hier vindt het overleg door of met het eilandbestuur in beginsel plaats in de spreekwoordelijke achterkamertjes. Notulen van het bestuurscollege worden wel op de overheidswebsite geplaatst maar zijn zonder onderliggende documenten zo goed als onleesbaar of onbegrijpelijk.

HERSTEL VAN DEMOCRATIE OP SINT EUSTATIUS

Op 10 augustus 2019 schreef ik al [mijn visie](#) op de democratiseringswensen en -ontwikkelingen op het eiland. Een en ander naar aanleiding van een [publicatie van Koninkrijksrelaties.nu](#) over de verkiezingswens van de Democratic Party (7 augustus 2019) alsook een kritisch [artikel van het Caribisch Netwerk](#) (8 augustus 2019).

De druk lijkt te worden opgevoerd nu op 24 augustus 2019 een [artikel van het Caribisch Netwerk](#) verschijnt. Geen nieuwe argumenten maar wel de algemene klacht over de besluitvorming in achterkamertjes zonder een publiek debat. U kunt wel raden wat ik daar van vind: *ik mis het publieke debat enorm!*

Toch wederom een kanttekening. In lijn met hetgeen ik u [10 augustus 2019](#) al heb geschreven lijkt het me niet slim om uitsluitend op personen te kiezen. De oude garde loopt zich weliswaar reeds warm maar het gaat natuurlijk om de inhoud. En juist vanwege het ontbreken van enig publiek debat is absoluut geen voortgang geboekt op het vraagstuk betreffende “hoe gaan we nu *gezamenlijk* vormgeven aan de toekomst?”.

Ik wil nogmaals aandringen om niet alleen vast te houden aan de eerder gestelde (twaalf) voorwaarden maar ook om een bestuursakkoord te eisen ter zake van de realisatie van een gemeenschappelijk gedragen visie omtrent de toekomst. Gestemd moet immers worden op de inhoud en niet slechts op de voormannen/-vrouwen van de bestaande politieke partijen.

Noot: Ik deel de gedachte die Koos Sneek uit in het Caribisch Netwerk (i.c. “hoe moeilijk kan het zijn om de bevolkingsadministratie van ca. 3000 personen op orde te brengen?”) en tegelijkertijd werp ik tegen dat ook gedurende de bestuursjaren van de DP kennelijk dit punt niet is gerealiseerd.

Het is nog zomerreces dus ik veronderstel dat ook dit schrijven vooralsnog alleen maar uw stapel door te werken post verhoogt, maar ik voel mij vrij om in de aanloop van uw eerstkomende vergadering (11 september 2019) u zo nodig te voorzien van een laatste update.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue Road 4, Upper Rount Hill,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.
E j.m@jhtm.nl